

Áditja Hridajam
AdityahRdayaM

anglický zdroj:

http://www.valmikiramayam.net/yuddha/sarga105/yuddha_105_frame.htm

český překlad: CC-BY-SA: bh. Jan Mareš, 2011

dévanágarí a transliterace: <http://en.wikipedia.org/wiki/Adityahridayam>
Odtud pochází i většina variací (var).

Poklony Áditjovi, bohu slunce, který nám všem poskytuje blahobyt a je schopen zničit všechny naše nepřátele.

Áditja Hridajam je hymnus k bohu slunce ze 105. kapitoly Juddha khandy Válmíkiho Rámájany (6.105). Vyslovil jej mudrc Agastja na bitevním poli během přestávky v boji mezi Rávanou a Pánem Rámou, Višnuovým avatárem. Agastja poučil Rámu o slávě Áditji, boha slunce, aspektu Paramátmy, Pána Višnu v srdci (hridaja) slunce a všech živých bytostí.

Ačkoliv je tento hymnus vyjeven Rámovi, který je zdánlivě ve stavu nouze, Ráma si je dobře vědom svého božství. Jeho předstírání nouze je součástí líly. Sítá říká: ‚Věz, že Ráma je Nejvyšší Brahman, absolutní existence, poznání a blaženost (sad-čid-ánanda), který nemá sobě rovného. Je čisté vědomí prosté všech přídomků (upádhi), které smysly nemohou vnímat jako svůj předmět.‘

Ráma se choval velmi podobně jako člověk, aby dal příklad všem lidem. Jeho milostí jsme získali hymnus schopný zničit všechny naše nepřátele, který nám udělí nejvyšší štěstí. Rámovo chování je také příkladem toho, jak můžeme navenek hrát své role, že jsme šťastní nebo smutní, zatímco v nitru chápat, že svět je jen prelud a jediná realita je Pán.

Mysl umístěná v prostoru a čase se mylně domnívá, že slunce vychází a zapadá. Ve skutečnosti je vždy přítomné. Podobně se mylně považujeme za komplex tělo-mysl a trpíme, zatímco ve skutečnosti jsme sad-čid-ánanda, věční, vědomí a blažení. Abychom si uvědomili tuto pravdu, musíme zničit všechny nepřátele ve svém nitru. Jsou to káma, kródha, lóbha, móha, mada, matsarja a bhaja (chtíč, hněv, chamtivost, klam, pýcha, závist a strach) a trvale umístit mysl u lotosových nohou Pána. Pronášení tohoto hymnu tento zdánlivě nemožný čin umožní.

déva tvam džagatám nátham paramátmá

daráh putrá dhanam rádžjam sarva tvam májajá krtam
ato aham dévadévéša nákáńkšé anjat prasídám mé
tat tišthatam mano náma tvaji nánjatra mé sadá

O velký Pane! Jsi Paramátmá, ochránce všech světů. Manželka, děti, bohatství, půda, to vše jsou poblouznění Tvé máji. Ó Bože bohů, uděl mi svou milost, protože nehledám nic jiného. Ó Rámo, kéž má mysl zůstává s Tebou za všech okolností. Nechť se neodchýlí. Óm tat sat.

atha áditja hridajam

*tato juddha parišrántam samaré čintajá sthitam
rávanam čágrato drištvá juddhája samupasthitam 1*

*daivataiš ča samágamja draštum abhjáгато ranam
upágamjá bravíd rámam agastjo bhagaván riši 2*

(anvaja, přirozený pořádek slov:) upágamjá - když přišel; rámam - k Rámovi; sthitam - stojícímu; čintajá - pohrouženému v myšlenkách; samaré - na bitevním poli; juddha parišrántam - vyčerpanému bojem; drištvá - viděl; rávanam - Rávanu; samupasthitam - který se dostavil; agratah - před Něho; juddhája - připraven k boji; bhagaván - slavný; agastja riši - mudrc Agastja; abhjágatah - který přišel; samágamja - společně; daivataih - s dévy (polo-bohy); draštum - podívat se; ranam - na bitvu; tatah - poté; abravít - promluvil.

Ráma, vyčerpaný bojem a chystající se čelit Rávanovi, který se dostavil připraven k boji, byl hluboko pohroužen v myšlenkách.

Slavný mudrc Agastja, který se připojil k dévům, aby viděl bitvu, přišel k Rámovi a takto promluvil.

*ráma ráma mahábáho šrinu guhjam sanátanam
jéna sarván arín vatsa samaré vidžajišjasi 3*

ráma ráma - ó Rámo; mahábáho - s mocnými pažemi; šrinu - slyš; sanátanam guhjam - věčné tajemství; jéna - kterým; vidžajišjasi - můžeš přemoci; sarván arín - všechny nepřátele; samaré - v bitvě; vatsa - mé dítě.

Ó Rámo! Rámo s mocnými pažemi, slyš tento věčný a tajemný hymnus, díky němuž můžeš přemoci všechny nepřátele v bitvě, mé dítě.

*áditja hridajam púnjam sarva šatru vinášanam
džajá vaham džapen nitjam akšajam paramam šivam 4*

*sarva mangala mángaljam sarva pápa pranášanam
čintá šóka prašamanam ájur vardhanam uttamam 5*

áditja hridajam - hymnus Áditja Hridajam (který uctívá Višnu v srdci slunce); džapet - má být pronášen; nitjam - neustále; púnjam - posvátný; sarva šatru vinášanam - který dokáže zničit všechny nepřátele; džajá vaham - který uděluje vítězství; akšajam - nekonečný blahobyť; paramam šivam - svrchovaně příznivý; sarva mangala mángaljam - požehnání všech požehnání; sarva pápa pranášanam - ničící všechny hříchy; čintá šóka prašamanam - rozptylující všechny obavy a smutek; uttamam - svrchovaný; ájur vardhanam - prodlužující život.

Tento posvátný hymnus s názvem Áditja Hridaja věnovaný božstvu v nitru slunce je třeba pronášet neustále. Zničí všechny nepřátele, přinese Ti vítězství a nekonečný blahobyť.

Je to svrchovaně příznivé požehnání všech požehnání, které ničí všechny hříchy, rozptyluje všechny obavy a smutek a prodlužuje život.

*rašmimantam samudjantam dévāsura namaskritam
púdžajasva vivasvantam bháskaram bhuvanéšvaram 6*

púdžajasva - uctívej (boha slunce); bhuvanéšvaram - vládce světů; rašmimantam - který má korunu z paprsků; samudjantam - který vychází na obzoru; dévāsura namaskritam - kterému se klaní dévové i asurové (démoni); vivasvantam - zářícího a zastiňujícího všechna ostatní světla; bháskaram - přinášejícího světlu světlo.

Uctívej tímto hymnem boha slunce, vládce vesmíru, který má korunu z paprsků, který vychází na obzoru, kterému se klaní dévové i asurové, jehož záře zastiňuje všechna ostatní světla a jenž přináší světlu světlo.

*sarva dévátmake hjéša tédžasví rašmi bhávanah
éša dévāsura ganám lókán páti gabhastibhih 7*

éšah - On; sarva dévátmakah - ztělesnění všech dévů; tédžasví - oplývající slávou; rašmi bhávanah - ten, který odráží paprsky; éšah - On; páti - chrání; dévāsura ganám - zástup dévů a asurů; lókán - (a jejich) světy.

Ztělesňuje všechny dévy, oplývá slávou, odráží paprsky a svými paprsky chrání zástup dévů a asurů i s jejich světy.

*éša brahmá ča višnuš ča šivah skandah pradžápatih
mahéndro dhanadah kálo jamah sómo hjapám patih 8*

éšah - On; brahmá ča - Brahmá, stvořitel vesmíru; višnuš ča - Višnu, ochránce vesmíru; šivah - Šiva, ničitel vesmíru; skandah - Skanda, syn Šivy; pradžápatih - Pradžápati (deset patriarchů, praotců stvořených bytostí: Maríči, Atri, Angirá, Pulastja, Pulaha, Kratu, Vasištha, Dakša, Bhrigu, Nárada); mahéndrah - Indra, vládce bohů, dhanadah - Kuvéra, vládce bohatství; kálah - Kála, zosobněný čas; jamah - Jama, bůh spravedlnosti a mrtvých; sómah - Sóma, bůh měsíce; apám patih - Varuna, bůh vod.

Projevuje se jako Brahmá, Višnu, Šiva, Skanda, Pradžápati, Mahéndra, Kuvéra, Kála, Jama, Sóma a Varuna, ...

*pitáro vasavah sádjhjá hjašvinau maruto manuh
vájur vahnih pradžá prána ritukartá prabhákarah 9*

pitarah - pitové (předkové); vasavah - osm vasuů; sádjhjá - dvanáct sádjhjů; ašvinau - dva ašvinové, lékaři dévů; marutah - čtyřicet devět marutů (bohů větru); manuh - Manu (předek lidstva); vájuh - Váju; bůh větru; vahnih - bůh ohně; pradžáh - stvořené bytosti; pránah - životní vzduch vesmíru; ritukartá - zdroj ročních období; prabhákarah - zdroj světla.

pitové, vasuové, sádjhjové, ašvinové, marutové, Manu, Váju, Agni, stvořené bytosti, prána vesmíru, zdroj ročních období a světla.

*áditjah savitá súrjah khagah púšá gabhastimán
suvarna sadrišo bhánur hiranjarétá (var/itx mgiridhar: višvarétá) divákarah 10*

áditjah - syn Aditi; savitá - stvořitel všech bytostí; súrjah - Súrja, bůh slunce a inspirátor činů v lidech; khagah - ten, který putuje po obloze; púšá - živitel všech bytostí (deštěm); gabhastimán - majitel paprsků; suvarna sadrišah - zlatý; bhánuh - zářící; hiranjarétáh - se zlatým semenem (višvarétáh - jehož semenem je vesmír); divákarah - tvůrce dne.

Je syn Aditi, stvořitel všech bytostí, bůh slunce a inspirátor činů v lidech a ten, který putuje po obloze. Je živitel všech bytostí, majitel paprsků, zlatý, zářící, majitel zlatého semene a tvůrce dne.

haridašvah sahasrárčih sapta saptir maríčimán

timiron mathanah šambhus tvaštá mártánda amšumán 11

haridašvah sapta saptih - majitel sedmi zelených koní; sahasrárčih maríčimán - oplývá tisíci paprsky; timiron mathanah - ničitel tmy; šambhuh - zdroj štěstí; tvaštá - tvůrce stíhlosti; mártándah - oživovatel neživého vesmírného vejce; amšumán - zářící.

Má sedm zelených koní a tisíc paprsků. Rozptyluje tmu, je zdroj štěstí, oživovatel vesmíru a září.

*hiranjagarbhah šiširas tapano bháskaro ravih
agnigarbho 'diteh putrah šankhah šišira nášanah 12*

hiranjagarbhah - zlaté embryo; šiširah - tvůrce chladu; tapanah - tvůrce tepla; bháskarah - tvůrce dne; ravih - ten, koho chválí všichni; agnigarbhah - ten, v jehož lůně je oheň; aditeh putrah - syn Aditi; šankhah - ten, který se večer uklidňuje (když záře slábne); šišira nášanah - ničitel mrazu.

Je zlaté embryo, tvůrce chladu a tepla, přivádí den, je chválen všemi, v jeho lůně je oheň, je syn Aditi, ten, který se večer uklidňuje a ničí mráz.

*vjómanáthas tamobhédí rigjadžuhsámapáragah
ghana vrištir apám mitro vindhja víthí plavangamah 13*

vjómanáthah - pán oblohy; tamobhédí - rozptylovatel tmy; rigjadžuhsámapáragah - vládce tří Véd (Rig, Sába a Jadžur); ghana vrištih - jenž sesílá silný déšť; mitrah - přítel; apám - vody; vindhja víthí plavangamah - ten, který překračuje pohoří Vindhja, kde žije mudrc Agastja, a území Plavangama, kde žijí vanarové.

Je pán oblohy, rozptylovatel tmy, vládce tří Véd, sesílá déšť, je přítel vody a pohybuje se rychle po své dráze na obloze.

*átapí mandalí mritjuh pingalah sarva tápanah
kavir višvo mahátédžáh raktah sarva bhavodbhavah 14*

átapí - vyzařující teplo; mandalí - ozdobený kruhem paprsků; mritjuh - smrt; pingalah - (je) žlutohnědé barvy; sarva tápanah - dárce tepla všem bytostem; kavir - vševědoucí, básník; višvah - vesmír; mahátédžáh - nesmírně zářící; raktah - načervenalý (nebo: milující všechny bytosti); sarva bhavodbhavah - zdroj všeho, co roste.

Vyzařuje teplo, zdobí ho kruh paprsků, je samotná smrt, je zbarven žlutohnědě, dává teplo všem bytostem, je vševědoucí básník, je vesmír, nesmírně září, je načervenalý, je zdroj všeho co, roste.

*nakšatra graha táránám adhipo višvabhávanah
tédžasám api tédžasví dvádašátman namo 'stu té 15*

nakšatra graha táránám adhipah - pán všech lunárních domů, planet a hvězd; višvabhávanah - stvořitel všeho; tédžasám api tédžasví - zářivý mezi zářivými; dvádašátman - ó bože projevující se ve dvanácti podobách (střídajících se po měsíci); te namah astu - poklony Tobě.

Je pán všech lunárních domů, planet a souhvězdí, stvořitel všeho a zářivý mezi zářivými. Poklony Tobě, ó bože, který se projevuješ ve dvanácti podobách slunce.

*namah púrvája girajé paščimájádrajé namah
džjótir ganánám patajé dinádhipatajé namah 16*

namah - sláva tobě; púrvája girajé - v podobě východní hory; namah - poklony; paščimája adrajé - západní hoře; namah - poklony; džjótir ganánám patajé - pánu zástupů svítících těles; namah - poklony; dina adhipatajé - pánu dne.

Poklony Tobě v podobě východní a západní hory. Poklony pánu zástupů svítících těles a dne.

*džajája džajabhadrája harjašvája namo namah
namo namah sahasrámšo áditjája namo namah 17*

namah džajája - poklony Tobě, dárci vítězství; namah džajabhadrája - poklony Tobě, radosti zrozená z vítězství; namah harjašvája - poklony Tobě, bože se zelenými koňmi; namah sahasrámšah - poklony Tobě, který máš tisíce paprsků; namah namah áditjája - poklony synovi Aditi.

Poklony tomu, který dává vítězství a je radostí z vítězství. Poklony bohu se zelenými koňmi a tisíci paprsky, poklony synovi Aditi.

*nama ugrája vírája sárangája namo namah
namah padma prabódhája pračandája namo 'stu té (var/wikipedia: mártandája
namo namah) 18*

namah ugrája - poklony Tobě, hrozivý; namah vírája - poklony Tobě, statečný; namah sárangája - poklony Tobě, majiteli pestrých barev; namah padma

prabódhája - poklony Tobě, jenž probouzíš lotosový květ; té namah tu
pračandája - poklony Tobě, zuřícímu (var/wikipedia: mártandája - oživovateli
neživého vesmírného vejce).

Poklony Tobě, hrozivému, statečnému, majiteli pestrých barev. Poklony Tobě,
jenž probouzíš lotosový květ, poklony Tobě, zuřícímu.

*brahméśánáčjutéśája súrjájáditja varčasé
bhásvaté sarvabhakśája raudrāja vapusé namah 19*

namah - poklony Tobě; brahméśánáčjutéśája - vládci Brahmy, Šivy a Višnu,
neomylnému; súrjája - bůh slunce; áditja varčasé - světlo ve sluneční kouli;
bhásvaté - zářivý; sarva bhakśája - stravující vše; raudrāja vapusé - zjevující se v
podobě Rudry.

Poklony vládci Brahmy, Šivy a Ačjuty (Višnu), neomylnému bohu slunce,
světlu ve sluneční kouli, zářivému, stravujícímu vše a zjevujícímu se v podobě
Rudry.

*tamoghnája himaghnája śatrughnájámitátmané
kritaghna ghnája dévája džjótiśám patajé namah 20*

namah - sláva Tobě; tamoghnája - rozptylovateli temnoty; himaghnája - ničiteli
chladu; śatrughnája - hubiteli nepřátel; amitátmané - tomu, jehož rozsah je
nezměrný; kritaghnaghnája - ničiteli nevděčných; dévája - dévovi; džjótiśám
patajé - který je vládcem všech svítících těles.

Poklony Tobě, jenž rozptyluješ temnotu, zaháníš chlad a hubíš nepřátele.
Poklony nezměrnému, ničiteli nevděčných a vládci všech zářících těles.

*tapta čámíka rábhája harajé (var/wikipedia: vahnajé) viśvakarmané
namastamo 'bhiniġhnája ručajé (var: ravajé) lókasákśiné 21*

namah - poklony Tobě; tapta čámíka rábhája - vlastnícímu lesk rafinovaného
zlata; harajé - rozptylovateli nevědomosti (vahnajé - bohu ohně); viśvakarmája -
strůjci vesmíru; tamo bhiniġhnája - ničiteli tmy; ručajé - ztělesněné nádheře
(var: ravajé - viz 12); lókasákśiné - svědkovi vesmíru.

Poklony Tobě, zářícímu jako rafinované zlato, rozptylovateli nevědomosti,
strůjci vesmíru, ničiteli tmy, ztělesněné nádheře a svědkovi vesmíru.

*nášajatjéśa vai bhútam tad éva sridžati prabhuh
pájatjéśa tapatjéśa varśatjéśa gabhastibhih 22*

éšah vai prabhuh - toto slunce, samotný pán; nášajati - ničí; tad éva sridžati - a tvoří; bhútam - všechny bytosti; éšah - on; tapati pájati - vyzařuje teplo; gabhastibhuh - svými paprsky; éšah - on; varšati - sesílá déšť.

Toto slunce, samotný pán, ničí a vytváří vše. Svými paprsky vyzařuje teplo a sesílá déšť.

*éša suptéšu džágarti bhútéšu pariništhitah
éša évágni hótram ča phalam čaivágnihótrinám 23*

pariništhitah - sídlící ve všech stvořených bytostech; éšah - on; džágarti - zůstává vzhůru; suptéšu - když usnuly; éšah čaiva - on sám; agni hótram ča - je obětina bohu ohně; phalam ča - a plod; agnihótrinám - dosažený těmi, kteří přinášejí tyto obětiny.

Sídlí ve všech stvořených bytostech, zůstává vzhůru, když usnuly, on sám je obětina bohu ohně i výsledek dosažený těmi, kteří tyto obětiny přinášejí.

*déváš (var/wikipedia: védáš) ča kratavaš čaiva kratúnám phalam éva ča
jáni kritjáni lókéšu sarvéšu (var/wikipedia: sarva éša) parama (var/wikipedia:
ravih) prabhuh 24*

déváh - (On zahrnuje) všechny dévy (védáš - Vědy); kratavaš čaiva - stejně jako oběti; kratúnám phalam éva ča - jakož i plod obětí; paramah (ravih - viz 12) prabhuh - svrchovaně schopný; kritjáni - všech činností; jáni - které se nacházejí; sarvéšu lokéšu - ve všech světech.

Bůh slunce zahrnuje všechny dévy, oběti a plody všech obětí. Je svrchovaně schopný vládce všech činností ve všech světech.

phala šrutih

*énam ápatsu kriččhréšu kántaréšu bhajéšu ča
kírtajan purušah kaščin návasídati rághava 25*

výsledek

rághava - Rághavo (potomku Raghua); na kaščit purušah - nikdo; kírtajan - oslavující; énam - tohoto (boha slunce); ápatsu - v úzkých; kriččhréšu - v nesnázích; kántaréšu* - v lese; bhajéšu - v nebezpečí; avasídati - bude zarmoucen.

)* wikipedia: kántátéšu (zřejmě chyba)

Rághavo, ten, kdo přednese tento hymnus v úzkých, v nesnázích, když se ztratil v lese a v nebezpečí, nebude zarmoucen.

*púdžajasvainam ékágro dévadévam džagat patim
état trigunitam džaptvá juddhéšu vidžajišjasi 26*

púdžajasva - uctívej; énam - tohoto (boha slunce); džagatpatim - pána vesmíru; dévadévam - boha všech bohů; ékágrah - s naprostou pozorností; džaptvá - proneš v podobě džapy; état - tento (oslavný hymnus); trigunitam - třikrát; vidžajišjasi - vyjdeš vítězně; juddhéšu - z bitev.

Uctívej tohoto boha slunce, pána vesmíru a všech bohů s naprostou pozorností. Proneš tento hymnus třikrát a vyjdeš vítězně z bitev.

*asmin kšané mahábáho rávanam tvam vadhišjasi
évam uktvá tadágastjo džagáma sa (var/wikipedia: ča) jathágamam 27*

tvam - Ty; vadhišjasi - budeš schopen zabít; rávanam - Rávanu; asmin kšané - v tuto chvíli; mahábáho - ó Pane mocných paží; évam uktvá - když to dořekl; agastja - mudrc Agastja; tatah - poté; džagáma - odešel; jathágamam - tak jak přišel.

Ó Pane mocných paží, v tuto chvíli zvítězíš nad Rávanou! Když to dořekl, Agastja odešel tak, jak přišel.

*étač čhrtvá mahátédžá našta šóko 'bhavat tadá
dhárajám ása supríto rághavah prajatátmaván 28*

šrutvá - když vyslechl; etat - tento (hymnus); mahátédžáh - (Ráma, vládce) mimořádné energie; tadá - potom; abhavat - stal se; našta šókah - zbavený úzkosti; suprítah - velmi potěšen; rághavah - Rághava; dhárajám ása - uchoval si v paměti (tento hymnus); prajatátmaván - s oddanou myslí.

Když Rághava, vládce mimořádné energie, vyslechl tento hymnus, zbavil se úzkosti. Byl velmi potěšen a uchoval si jej s oddaností v paměti.

*áditjam prékšja džaptvá tu param haršam aváptaván
trir ácamja šučir bhútvá dhanur ádája vírjaván 29*

*rávanam prékšja hrištátmá juddhája samupágamat
sarva jatnéna mahatá vadhé tasja dhrito 'bhavat 30*

áčamja - když usrkl vodu pro očistu (áčaman); trih - třikrát; šučih bhútvá - očistil se; prékšja - soustředěně pohlédl; áditjam - do sluneční koule; džaptvá - pronesl (tento hymnus); vírjaván - statečný Ráma; aváptaván - získal; param - velkou; haršam - radost; ádája - uchopil; dhanuh - svůj luk; prékšja - uviděl; rávanam - Rávanu; hrištátmá - pocítil radost v mysli; samupágamat - vyrazil; juddhártham - do boje; abhavat dhritah - slíbil; tasja vadhé - zabít Rávanu; mahatá sarva jatnéna - s intenzivním a všestranným úsilím.

Statečný Ráma se očistil trojím usrknutím vody, s oddaností pohlédl do slunce a pronesl tento hymnus. Pak uchopil svůj luk.

Když uviděl Rávanu, pocítil radost a vyrazil do boje se slibem napřít všechno úsilí, aby ho zabil.

*atha ravir avadan niríkšja rámam
mudita manáh paramam prahrišjamánah
niši čara pati sankšajam viditvá
sura ganam adh jagato vačas tvaréti 31*

niríkšja - když pohlédl; rámam - na Rámu; ravih - bůh slunce; sura ganam adh jagatah - stojící uprostřed zástupu bohů; atha - poté; mudita manáh - s radostnou myslí; param prahrišjamánah - nanejvýš se zaradoval; viditvá - předvídající; niši čara pati sankšajam - smrt vládce nočních lovců (Rávany); avadat - promluvil; vačah - slova; iti - takto; tvará - rychle, pospěš si.

Pak bůh slunce, který stál uprostřed zástupu bohů, pohlédl s radostnou myslí na Rámu, nanejvýš se zaradoval, neboť předvídal smrt vládce nočních lovců a zvolal ‚Pospěš si‘.

iti áditjahridajam mantrasja

Takto končí mantra Áditja Hridajam.